

KAPITTELSTOKJES

SUIKERBONEN VOOR HET VEGEN VAN GRENSKUILEN IN DE PEEL

Op 30 oktober 1741 kwamen de drossaard, de schepenen, de secretaris, de vorster en de ondervorster in vergadering bijeen. Op de vergadering hadden ze de Gemertse voerlieden en 17 of 18 jongeren uitgenodigd om samen te gaan werken in de Gemertse Peel, nabij de grens met de gemeente Oploo(1). Achteraf werd over deze activiteit opgetekend: ".om gehuegenisse te houden dat de selve de soo genaemde quay meer, ende wettering op de Bunthorst hebben opgeveegt als sijnde limiet schijdinge in den Peel, alsdoen appelen, suykerboonen, amandelen en pepercock aen de selve (de jongeren dus - red.) te gribbelen geworpen".

Voor de hele dag had men eten en drinken meegenomen, de rekening hiervan werd gedeclareerd bij het dorpsbestuur. Voor dit dagje werd het aanzienlijke bedrag van 27 gulden en 18 stuivers betaald.

Dankzij de aangehaalde tekst wordt duidelijk waarom speciaal jongeren werden meegenomen. Want hoe jonger de getuigen des te langer zou de memorie aan de 'grenskuilen in de Peel' bewaard blijven. En hoe belangrijk die getuigenissen wel waren blijkt uit de vele processtukken die handelen over grensgeschillen in de Peelstreek.

Iets dergelijks gebeurde overigens niet alleen in Gemert. Gerlacus van den Elsen vermeldt dat bij een vaststelling van de grens tussen Schijndel en Heeswijk in 1334 onder de kinderen enige penningen te grabbel werden gegooid, opdat zij om die penningen zouden vechten, de plechtige handeling nooit

zouden vergeten en tot hoge leeftijd gekomen zich gemakkelijker zouden herinneren bij die grensscheiding getuige geweest te zijn (2).

Peter van den Elsen

- (1) GA Gemert, Archief van de gemeente Gemert 1407-1794, Inv.nr. 652-63 (1741); Vgl. Sjang Hoeymakers, Het Gouden Dorp, 1976, blz. 27 t/m 33.
- (2) A.v.d.Braak, Een Schijndelse grenssteen van Romeinse afkomst, Brabants Heem Jrg.36, 1984, p.98.

NOG MEER PALEOLITHICUM

In Gemerts Heem 1983 nr. 2 blz. 51 werden twee oud- of midden-paleolithische vondsten uit Gemert besproken. Op dat moment was niet bekend dat er al meer vondsten uit die periode gedaan waren. Inmiddels is de verzameling steentijd-vondsten van de heemkundekring nog eens opnieuw bekeken. De ervaring die in de tussentijd werd opgedaan heeft ertoe geleid dat in die verzameling nog een aantal andere stukken werden aangetroffen die ongetwijfeld ook uit diezelfde periode stammen. Het betreft hier twee stukken gevonden door Peter van de Elsen in augustus 1980 op Esdonk. Of de twee stukken even oud zijn als de kling die Peter in mei 1981 vond is op dit moment nog niet te zeggen. Als de vondsten door een deskundige onderzocht zijn is er misschien wat meer duidelijkheid over. Tegen die tijd komen we daar natuurlijk op terug. Bovendien blijft de mogelijkheid aanwezig dat uit dezelfde verzameling nog eens van dergelijke oude vondsten worden gelicht. We zijn nooit te oud om te leren.

Jan Timmers.

GEMERTS' FOTOGRAVEN UIT 1880 WAREN MEESTER-VERWERS

In het boekje "Gemert in oude Ansichten" werd in het onderschrift bij een afbeelding van de molens op de Molenakker geschreven "geschilderd door Harrie Gijsbers, verver, organist, koördirecteur, amateur-schilder en Gemerts eerste fotograaf!" Harrie Gijsbers was de zoon van oud-zouaaf en meester-verver Bert Gijsbers (1841-1923).

Inmiddels is gebleken dat niet Harrie maar zijn oom Piet het predikaat "Eerste fotograaf van Gemert" schijnt toe te komen.

In de Helmondse Courant van zaterdag 1 mei 1880 werd namelijk de onderstaande advertentie geplaatst:

"Voorhanden een fijne sorteering lijsten en passe-partouts in de meest verschillende vormen en afmetingen.

Tevens recomanderen wij ons tot het maken van alle soorten Photographiën en Reproducties.

P. Gijsbers en v.d. Crommenacker- Gemert"

De genoemde v.d. Crommenacker is vermoedelijk te vereenzelvigen met P.J. v.d. Crommenacker die in de krant van 20 maart 1880 al een annonce had geplaatst met de onderstaande tekst:

"Meester-verwer te Gemert biedt zich beleefdelijk aan tot het wasschen en verwen van Heeren- en Dameskleederen, Behangsels, Tafelkleeden, Panamahoeden, Glacéhandschoenen, Enz. Enz. Bijzondere inrichting om de goederen het aanzien van nieuw te geven".

De eerste fotograven van Gemert blijken tot nog toe allemaal uit het schildersambacht voortgekomen. Want ook de hiervoor-genoemde Piet Gijsbers - geboortig van 1848 - zien we in de bevolkingsregisters ingeschreven met als beroep "verver".

Ad Otten

